

# دانشنامه قراردادهای همسان مهار

## مرجع تخصصی طراحی، تحلیل و مدیریت قرارداد و ادعا

معرفی بخش‌های اصلی سایت

### ۱- بخش قراردادهای (مرجع جامع قراردادهای همسان)

#### دریچه‌ای به عمق دانش حقوقی و مدیریتی قراردادهای ایران

قراردادهای همسان، عصاره سال‌ها تجربه و خبرگی سازمان‌های بزرگ کشور نظیر سازمان برنامه و بودجه، وزارت نفت و وزارت راه و شهرسازی هستند. این اسناد، نه صرفاً یک متن حقوقی، بلکه نقشه راه اجرایی پروژه‌ها و بستر شکل‌گیری دعاوی و ریسک‌های مدیریتی محسوب می‌شوند. باین‌حال، درک عمیق این قراردادها و یافتن ارتباط میان مواد مختلف آن با قوانین بالادستی، آیین‌نامه‌ها و رویه قضایی، همواره یکی از دغدغه‌های اصلی کارفرمایان، مشاوران، پیمانکاران و حقوقدانان بوده است.

دانشنامه مهار این دغدغه تاریخی را با طراحی یک پایگاه داده هوشمند و تحلیلی پاسخ داده است. این بخش صرفاً یک آرشیو از فایل‌های پی‌دی‌اف نیست؛ بلکه یک سیستم دانش‌محور است که هر قرارداد را در چندلایه متفاوت برای شما واکاوی می‌کند.

#### الف) نگاه کلان به قرارداد (در سطح کل سند)

به محض انتخاب هر یک از قراردادهای همسان، درگاه جامعی پیش روی شما گشوده می‌شود که فراتر از دسترسی به متن کامل است. در این درگاه، مخاطب با یک پرونده جامع از آن قرارداد مواجه می‌شود که شامل موارد زیر است:

- تاریخچه و سیر تحول: آشنایی با علت تصویب، ریشه‌های تدوین و فلسفه وجودی آن قرارداد خاص.
- تغییرات و اصلاحات سنواتی: مشاهده سیر تطور قرارداد در سال‌های مختلف و درک اینکه کدام مواد

دستخوش تغییر شده‌اند.

- ساختار و فرایند اجرا: نقشه راه قرارداد از مرحله تشکیل تا تسویه حساب، به همراه تحلیل کلی از منطق حاکم بر آن.
- بانک اسناد بالادستی: دسترسی فوری به تمامی آیین نامه ها، بخشنامه ها و استعلامات رسمی مرتبط با آن قرارداد خاص.
- منابع پژوهشی و آموزشی: معرفی کتب، پایان نامه ها و مقالات علمی ناظر بر قرارداد، به همراه دوره های آموزشی و خدمات تخصصی که می توانند در تکمیل دانش شما مؤثر باشند.

#### ب) غواصی در اعماق قرارداد (تحلیل ماده به ماده)

ارزش بی نظیر این بخش، در لایه دوم آن نهفته است. زمانی که کاربر یک ماده خاص را انتخاب می کند، دانشنامه مهار با استفاده از موتور تحلیل خود، تمامی داده های پراکنده در نظام حقوقی و مدیریتی کشور را پیرامون آن ماده واحد، جمع می کند. این تحلیل ها در قالب عناوین ذیل به مخاطب ارائه می شود تا دیگر نیازی به جستجوی چندساعته در صدها مرجع متفاوت نداشته باشد:

- واژه نامه تخصصی: تعریف دقیق عبارات و اصطلاحات پیچیده مندرج در ماده.
- ردیابی تغییرات: نمایش حذفیات و اضافات ویرایش های مختلف در کنار یکدیگر (تفاوت نسخه قدیم و جدید).
- مقایسه تطبیقی: مقایسه آن ماده با مواد مشابه در سایر قراردادهای همسان (مثلاً مقایسه ماده ۱۰ قرارداد X با ماده مشابه در قرارداد Y).
- ترجمه و مستندات: ترجمه انگلیسی ماده به همراه بانک استعلامات (پرسش و پاسخ های رسمی) درباره آن.
- ارتباطات سیستمی: نمایش مواد مرتبط با آن ماده، قوانین مرتبط، آرای قضایی مهم.
- تشریح و آموزش: توضیح ساده و روان ماده، همراه با نمودارهای تصویری و فلوچارت های فرایندی برای درک بهتر.

- **کاربرگ مدیریت ریسک:** در این بخش، وظایف دقیق مشاور و مدیر طرح، تخلفات احتمالی هر یک از طرفین، ریسک‌ها، چالش‌های حقوقی و درس‌آموخته‌های دعاوی گذشته به صورت شفاف بیان شده است.
- **آماده‌سازی عملیاتی:** نمونه مکاتبات و صورت‌جلسات مورد نیاز برای اجرای آن ماده و همچنین نظرات خبرگان و اساتید برجسته این حوزه.

## ✓ وضعیت فعلی و چشم‌انداز رشد

دانشنامه مهار در حال طی کردن مسیر تبدیل شدن به بزرگ‌ترین مرجع تحلیلی کشور است. تولید محتوای ما در حال تکمیل تدریجی لایه‌های تحلیلی برای ده‌ها قرارداد جدید است. اگر امروز بخشی از تحلیل‌های یک ماده را مشاهده نمی‌کنید، بدانید که در حال نگارش و استخراج از بطن رویه قضایی و نظرات کارشناسی است و به زودی به مخزن دانش افزوده خواهد شد.

ما از شما دعوت می‌کنیم که در این مسیر همراه ما باشید؛ با ارائه بازخورد، طرح سؤالات تخصصی و معرفی این گنجینه به همکاران خود، به پربارتر شدن این دانشنامه کمک کنید.

**مهار، قرارداد را از یک سند ایستا به یک دانش پویا تبدیل می‌کند.**

## ۲- بخش مقایسه واژگانی

**تغییرات را در یک نگاه تشخیص دهید، بدون نیاز به تطبیق خط به خط**

یکی از زمان‌برترین و خسته‌کننده‌ترین فعالیت‌های فعالان حوزه قرارداد، مقایسه ویرایش‌های مختلف یک قرارداد همسان با یکدیگر است. معمولاً سازمان‌های مرجع (مانند سازمان برنامه‌بودجه) هر چند سال یکبار،

قراردادهای خود را بازبینی و اصلاح می‌کنند. این تغییرات که گاه شامل حذف یک بند کلیدی، اضافه شدن یک الزام جدید یا حتی تغییر در یک عبارت واحد است، می‌تواند تأثیر شگرفی بر حقوق و تعهدات طرفین، فرایندهای اجرایی و ریسک‌های حقوقی پروژه داشته باشد.

از سوی دیگر، گاهی نیاز داریم تا دو قرارداد متفاوت اما مرتبط (مثلاً قرارداد خدمات مشاوره و قرارداد مدیریت طرح) را از نظر ساختار و مفاد با یکدیگر مقایسه کنیم تا نقاط اشتراک و افتراق آن‌ها را بیابیم. انجام این کار به‌صورت دستی، ساعت‌ها وقت‌گیر و خسته‌کننده می‌باشد. دانشنامه مهار با طراحی یک سامانه مقایسه واژگانی، این چالش بزرگ را یک‌بار برای همیشه حل کرده است.

### ✓ این بخش چگونه کار می‌کند؟

مخاطب در این بخش به راحتی می‌تواند دو قرارداد را انتخاب کرده و به صورت هم‌زمان در کنار یکدیگر مشاهده کند. موتور مقایسه‌گر دانشنامه، با تحلیل دقیق متون، تفاوت‌ها را در دو سطح زیر شناسایی و نمایش می‌دهد:

۱. نمایش حذفیات: کلمات، جملات یا بندهایی که در ویرایش قدیم وجود داشته اما در ویرایش جدید حذف شده‌اند، با رنگ و خط‌کشی مشخص می‌شوند.

۲. نمایش اضافات: مفاد جدیدی که به ویرایش جدید اضافه شده‌اند، با رنگ متمایز نمایش داده می‌شوند.

### ✓ کاربردهای کلیدی بخش مقایسه واژگانی

- مدیران و کارشناسان قراردادهای: با یک نگاه، از تغییرات الزامات و تعهدات در ویرایش جدید مطلع شوند و برای انطباق پروژه‌های جاری با قوانین جدید برنامه‌ریزی کنند.
- وکلا و مشاوران حقوقی: در هنگام طرح دعوی یا دفاع از موکل، به سرعت نقاط افتراق قرارداد مورد استناد را با سایر مستندات مشابه بیابند و از استدلال‌های حقوقی دقیق‌تری بهره‌مند شوند.
- پیمانکاران و مشاوران: با مقایسه قراردادهای مشابه، نقاط قوت و ضعف هر کدام را شناسایی کنند و در مذاکرات آتی، موقعیت بهتری برای دفاع از منافع خود داشته باشند.
- پژوهشگران و دانشجویان: برای نگارش مقالات، پایان‌نامه‌ها و تحلیل‌های تطبیقی، به جای صرف زمان برای تطبیق متون، بر روی تحلیل محتوایی و استنتاج تمرکز کنند.

دانشنامه مهار این در سطحی مفهومی در قالب الگوها و فرایندها نیز به مقایسه مبتنی بر یک مفهوم همچون فسخ می‌پردازد و مشاهده تفاوت رویکرد قراردادهای مختلف نسبت به آن مفهوم را نیز ارائه می‌نماید.

## ✓ وضعیت فعلی و برنامه تکمیل

در حال حاضر، پایگاه داده مقایسه‌ای دانشنامه مهار شامل مقایسه ویرایش‌های اصلی قراردادهای پرکاربرد می‌باشد. ما به‌صورت مداوم در حال بارگذاری مقایسه‌های جدید برای سایر قراردادهای همسان، اعم از قراردادهای وزارت نفت، وزارت راه و سایر دستگاه‌های اجرایی است.

اگر در حال حاضر قرارداد مدنظر شما در این بخش موجود نیست، لطفاً از طریق فرم تماس، نام آن را به ما اطلاع دهید تا در اولویت برنامه‌ریزی محتوایی قرار گیرد. مهار، تغییرات را شفاف و تصمیم‌گیری را هوشمندانه می‌کند.

---

"با مهار، دیگر نیازی به کنار هم گذاشتن دو صفحه و پیدا کردن تفاوت‌ها با ذره‌بین نیست؛ یک کلیک، تمام تغییرات را برای شما آشکار می‌کند."

---

## ۳- بخش الگوها و فرایندها

### گونه‌شناسی دانش طراحی قراردادها؛ از دل قراردادها تا کشف DNA مدیریتی آنها

آیا تابه‌حال به این فکر کرده‌اید که چرا یک قرارداد خاص، رویه مشخصی برای «حل اختلاف» دارد، در حالی که قراردادی دیگر مسیر کاملاً متفاوتی را طی می‌کند؟ یا چرا فرایند «تأیید صورت‌وضعیت» در قراردادهای وزارت نفت با سازمان برنامه‌و بودجه تفاوت بنیادین دارد؟

قراردادهای همسان، صرفاً مجموعه‌ای از تعهدات و الزامات حقوقی نیستند؛ بلکه آینه تمام‌نمای سیاست‌های مدیریتی، ریسک‌پذیری و فرهنگ سازمانی دستگاه‌های کشور محسوب می‌شوند. پشت هر بند و ماده، یک «فرایند» یا «الگوی اجرایی» نهفته است که نحوه تعامل طرفین، گردش اطلاعات، اختیارات تصمیم‌گیری و مکانیسم‌های نظارتی را تعیین می‌کند.

دانشنامه مهار با رویکردی پژوهشی و تحلیل محتوای عمیق، به استخراج، دسته‌بندی و گونه‌شناسی این فرایندهای پنهان پرداخته است. این بخش، مرزهای یک پایگاه داده صرف را درمی‌نوردد و به یک آزمایشگاه تحلیل قرارداد تبدیل می‌شود.

✓ این بخش چه چیزی به شما ارائه می‌دهد؟

دانشنامه مهار با بررسی دهها قرارداد همسان در سالهای مختلف، موفق به شناسایی و تشریح بیش از ۷۰ الگو و فرایند تکراری شده است. این فرایندها در قالب یک ساختار دانشی منظم، در اختیار مخاطبان قرار می‌گیرد:

۱. استخراج و نمایش مستقل فرایندها: هر فرایند مانند فرایند «رسیدگی به صورت وضعیت»، «تأیید و تصویب مدارک»، «فسخ و خاتمه قرارداد» یا «حل اختلاف» به صورت یک درسنامه مستقل ارائه می‌شود. در این درسنامه، مخاطب با موارد زیر آشنا می‌شود:

- تعریف و دامنه شمول: فرایند شامل چه فعالیت‌هایی می‌شود و از کجا آغاز و به کجا ختم می‌گردد.
- ذی‌نفعان و نقش‌ها: کدام نهادها (کارفرما، مشاور، پیمانکار، دستگاه نظارت) در این فرایند نقش دارند و وظیفه هر کدام چیست.

- مستندات ورودی و خروجی: برای شروع فرایند به چه مدارکی نیاز است و خروجی آنچه صورت جلسه، گزارش یا ابلاغیه‌ای خواهد بود.

- بازه‌های زمانی و مهلت‌ها: ضرب‌الاجل‌های قانونی و قراردادی حاکم بر هر مرحله.

۲. مقایسه تطبیقی فرایندها در قراردادهای مختلف:

یک قابلیت بی‌نظیر این بخش، نمایش چگونگی اجرای یک فرایند واحد در قراردادهای متفاوت است. برای مثال، شما به راحتی می‌توانید مشاهده کنید که مثلاً فرایند «حل اختلاف» در شرایط عمومی پیمان چه تفاوتی با قراردادهای EPC دارد؟ یا رویکرد وزارت نفت در قبال «تأیید مدارک فنی» چه شباهت‌ها و افتراق‌هایی با رویکرد سازمان برنامه و بودجه دارد؟

۳. گونه‌شناسی و دسته‌بندی الگوهای طراحی:

با ارزش‌ترین خروجی این بخش، دسته‌بندی و گونه‌شناسی (Typology) الگوهای طراحی است. در مهار پس از تحلیل شباهت‌ها و تفاوت‌های ۷۰ فرایند شناسایی شده، آن‌ها را در گروه‌های کلان دسته‌بندی شده‌اند. این دسته‌بندی به شما نشان می‌دهد که سیاست‌های طراحی قراردادها در موضوعات مختلف (مانند الگوهای نظارتی، الگوهای مالی، الگوهای انتقال ریسک و...) به چند دسته اصلی تقسیم می‌شوند. این یعنی شما نه تنها با یک قرارداد خاص، بلکه با فلسفه حاکم بر طراحی آن آشنا می‌شوید.

✓ این بخش به چه کسانی کمک می‌کند؟

- سیاست‌گذاران و تدوین‌کنندگان قراردادها: با مشاهده گونه‌شناسی الگوها، می‌توانند نقاط ضعف و قوت رویکردهای مختلف را شناسایی کرده و در ویرایش‌های بعدی قراردادها، بهترین الگوها را تلفیق نمایند.

- مدیران ارشد پروژه: با درک فرایندها، می‌توانند ساختار سازمانی و سیستم‌های داخلی خود را با الزامات قراردادی هماهنگ کرده و از بروز گره‌های اجرایی جلوگیری کنند.
- کارشناسان حقوقی و قراردادهای: با تسلط بر الگوهای مختلف، قدرت پیش‌بینی ریسک‌های فرایندی را پیدا کرده و در مذاکرات، راهکارهای جایگزین مناسب‌تری ارائه می‌دهند.
- پژوهشگران و دانشجویان: با دسترسی به این گونه‌شناسی، می‌توانند بدون صرف زمان برای استخراج دستی فرایندها، مستقیماً وارد فاز تحلیل و نقد تطبیقی شوند.

### ✓ وضعیت فعلی و برنامه توسعه دانشنامه فرایندها

شناسایی و تحلیل ۷۰ الگوی فعلی، حاصل ماه‌ها مطالعه فشرده بر روی اسناد بالادستی بوده است. این الگوها در حال حاضر در ۱۰ گروه‌های موضوعی دسته‌بندی شده‌اند. باین‌حال، این مسیر پایانی ندارد. با افزایش تعداد قراردادهای مرجع و انتشار ویرایش‌های جدید، مهار به صورت مداوم در حال شناسایی فرایندهای جدید و به‌روزرسانی الگوهای موجود است.

---

"درک فرایندهای قراردادی، یعنی درک جریان قدرت، زمان و پول در پروژه؛ مهار این جریان‌ها را برای شما نقشه‌برداری می‌کند."

---

## ۴- بخش فرهنگ واژگان

### مرجع تخصصی اصطلاحات قراردادی؛ پل ارتباطی بین زبان حقوق، مدیریت و اجرا

آیا تا به حال برای شما پیش آمده که یک اصطلاح ساده مانند "صورت‌وضعیت" یا "دوره تضمین" در یک قرارداد خاص، معنایی متفاوت از تعریف آن در قانون یا آیین‌نامه دیگری داشته باشد؟ یا در حین مطالعه یک ماده، با واژه‌ای مواجه شوید که در جای دیگری از همان قرارداد، به گونه‌ای دیگر تفسیر شده است؟ این آشفتگی زبانی و چندگانگی تعاریف، یکی از مهم‌ترین و در عین حال مغفول‌مانده‌ترین چالش‌های حوزه قراردادهاست. واژه‌ها، کلید فهم حقوق و تکالیف هستند و هرگونه ابهام در تعریف آن‌ها، می‌تواند زمینه‌ساز اختلافات جدی و دعاوی پرهزینه شود.

دانشنامه مهار در بخش چهارم خود، با طراحی یک فرهنگ واژگان تخصصی و نظام‌مند، به جنگ این آشفتگی زبانی رفته است. این بخش، یک دیکشنری ساده نیست؛ بلکه یک پایگاه دانش هویتی است که به هر واژه، عمق و بستر قانونی-اجرایی آن را می‌بخشد.

### ✓ رویکرد منحصر به فرد فرهنگ واژگان مهار

آنچه این بخش را از هر واژه‌نامه دیگری متمایز می‌کند، رویکرد سه لایه آن در تعریف اصطلاحات است. برای هر واژه، با مطالعه منابع سعی شده است تعاریف در سه سطح زیر ارائه شود:

۱. تعریف مبتنی بر نظام فنی و اجرایی کشور: این سطح، تعاریف رسمی و مصوب واژگان را که در اسناد بالادستی نظام فنی و اجرایی (مانند آیین‌نامه‌های مصوب هیات وزیران، سازمان برنامه و بودجه و...) آمده است، ارائه می‌دهد. این تعاریف، چارچوب اصلی و الزام‌آور را مشخص می‌کنند.
  ۲. تعریف مبتنی بر قوانین و مقررات موضوعه: در این سطح، معنای واژه بر اساس قوانین دائمی و خاص (مانند قانون مدنی، قانون تجارت، قانون مناقصات، قانون محاسبات و...) تشریح می‌شود. این لایه، جایگاه حقوقی واژه را در نظام تقنینی کشور مشخص می‌سازد.
  ۳. تعریف مبتنی بر قراردادهای همسان: ارائه تعاریف متنوع و گاه متفاوت یک واژه در قراردادهای همسان مختلف برای مخاطبان برداشت‌های متنوعی را ایجاد می‌کند که سبب بروز اختلاف می‌شود. مثلاً مفهوم تحویل موقت در نشریه ۴۳۱۱ با نشریه ۵۴۹۰ کاملاً متفاوت می‌باشد.
- این سه لایه، به مخاطب کمک می‌کند تا درک کند که یک واژه واحد، در بسترهای مختلف حقوقی و اجرایی، چه بار معنایی متفاوتی به خود می‌گیرد و این تفاوت‌ها چگونه بر تفسیر و اجرای قرارداد تأثیر می‌گذارند.

### ✓ کاربردهای کلیدی فرهنگ واژگان

- حقوقدانان و وکلا: با دسترسی به تعاریف مختلف یک واژه در مراجع گوناگون، می‌توانند در هنگام تنظیم دادخواست یا دفاعیه، مستندات دقیق‌تری ارائه دهند و از ابهامات زبانی به نفع موکل خود بهره‌برداری کنند.
- مدیران و کارشناسان قراردادها: با درک دقیق از اصطلاحات، می‌توانند نامه‌ها، صورت‌جلسات و مکاتبات را با دقت بیشتری تنظیم کرده و از بروز سوءبرداشت‌های پرهزینه جلوگیری نمایند.
- پیمانکاران و مشاوران: با آگاهی از تفاوت تعاریف در قراردادهای مختلف، در مذاکرات و قراردادهای آتی، شفاف‌تر از منافع خود دفاع کرده و شروط قرارداد را به نفع خود تفسیر کنند.
- مترجمان و پژوهشگران: این فرهنگ، یک منبع معتبر و بی‌نظیر برای ترجمه دقیق اصطلاحات تخصصی به انگلیسی (و بالعکس) و نیز انجام پژوهش‌های تطبیقی فراهم می‌آورد.

- دانشجویان و کارآموزان: با مطالعه این بخش، به جای حفظ کردن تعاریف، منطق و بستر شکل‌گیری آن‌ها را درک می‌کنند و به یک نگاه سیستمی به واژگان حقوقی و قراردادی دست می‌یابند.

### ✓ دامنه واژگان و فرایند تکمیل

دامنه واژگان این دانشنامه به صورت مستمر و پویا در حال گسترش است. در حال حاضر، فرهنگ واژگان مهار شامل اصطلاحات کلیدی مندرج در قراردادهای عمومی و خصوصی پرکاربرد، قوانین مادر حوزه پیمان‌داری و آیین‌نامه‌های اجرایی مرتبط می‌باشد.

تیم محتوایی مهار، واژه‌های جدید را بر اساس دو معیار وارد فرهنگ می‌کند:

۱. فراوانی کاربرد: واژه‌هایی که بیشترین تکرار را در قراردادهای همسان دارند.
۲. ابهام و چندگانگی تعریف: واژه‌هایی که بیشترین اختلاف‌نظر و ابهام حقوقی را ایجاد کرده‌اند.

### ✓ وضعیت فعلی و برنامه توسعه

در حال حاضر، بیش از ۲۵۰۰ واژه تخصصی در این فرهنگ تعریف و لایه‌های سه‌گانه آن تکمیل شده است. بااین‌حال، این مسیری بی‌نهایت است. به موازات انتشار هر قرارداد جدید یا اصلاحیه جدید در قوانین، واژه‌های جدید شناسایی و به مجموعه افزوده می‌شوند.

اگر شما با واژه‌ای مواجه شده‌اید که تعریف آن در فرهنگ موجود نیست، لطفاً به ما اطلاع دهید تا مهار در اسرع وقت به بررسی و افزودن آن بپردازد. مهار، با شفاف‌سازی زبان قراردادهای پایه‌های استحکام حقوقی را مستحکم‌تر می‌کند.

---

"در عالم قراردادهای، واژه‌ها مرزهای تعهدات را مشخص می‌کنند؛ مهار این مرزها را برای شما روشن می‌سازد."

---

## مرجع جامع قوانین، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های حوزه قراردادهای تمام آنچه برای اجرای یک قرارداد نیاز دارید، در یکجا

قراردادها در خلأ اجرا نمی‌شوند. هر بند از هر قراردادی، به شبکه‌ای پیچیده از قوانین بالادستی، آیین‌نامه‌های اجرایی و بخشنامه‌های تفسیری متصل است که فهم و رعایت آن‌ها برای اجرای صحیح قرارداد، امری حیاتی و اجتناب‌ناپذیر است.

بالین‌حال، واقعیت تلخ این است که این اسناد بالادستی، در صدها منبع مختلف و با ساختارهای دسته‌بندی متفاوت پراکنده شده‌اند. یک مدیر قرارداد یا مشاور حقوقی برای یافتن یک بخشنامه خاص، ناچار است در سایت‌های مختلف دولتی، روزنامه‌های رسمی و پایگاه‌های حقوقی متعدد جستجو کند. این پراکندگی، نه تنها زمان‌بر و طاقت‌فرساست، بلکه خطر از قلم انداختن یک الزام قانونی کلیدی را نیز به شدت افزایش می‌دهد. دانشنامه مهار در بخش پنجم خود، با طراحی یک کتابخانه تخصصی متمرکز و هوشمند، این چالش را یک‌بار برای همیشه برطرف کرده است. این بخش، یک مخزن ساده از فایل‌های پی‌دی‌اف نیست؛ بلکه یک بانک اطلاعاتی پویا و متصل به بستر قراردادها است.

### ✓ ساختار سه‌گانه کتابخانه مهار

کتابخانه مهار، کلیه اسناد بالادستی مرتبط با حوزه قراردادهای همسان را در سه دسته‌بندی کلان و مجزا ارائه می‌دهد:

۱. قوانین: این بخش شامل متن کامل و به‌روز کلیه قوانین دائمی و خاصی است که بر قراردادهای همسان حاکمیت دارند.
۲. آیین‌نامه‌ها: آیین‌نامه‌ها، حلقه اتصال قوانین کلان به عرصه اجرا هستند. در این بخش، کلیه آیین‌نامه‌های اجرایی مرتبط با حوزه قراردادهای گردآوری شده است. هر آیین‌نامه با ذکر مرجع تصویب، تاریخ ابلاغ و ارتباط موضوعی با قراردادهای همسان دسته‌بندی شده است.
۳. بخشنامه‌ها: بخشنامه‌ها، مهم‌ترین و در عین حال مغفول‌مانده‌ترین اسناد بالادستی هستند. این اسناد، حاوی تفسیرها، الزامات جدید و دستورالعمل‌های تکمیلی هستند که معمولاً در متن قوانین و آیین‌نامه‌ها نمی‌گنجد اما برای اجرای صحیح قرارداد، حیاتی‌اند. در این بخش، کلیه بخشنامه‌های

مرتبط با حوزه قراردادهای از مراجع ذیصلاح (سازمان برنامه و بودجه، وزارت نفت، وزارت راه، بانک مرکزی، سازمان امور مالیاتی و...) گردآوری و به صورت موضوعی دسته‌بندی شده است.

به علاوه پژوهش‌های صورت گرفته در مهار نیز در قالب بانک اطلاعاتی مشتمل بر بانک مقالات تخصصی، بانک یادداشت‌های تخصصی و بانک کتاب‌های الکترونیکی ارائه شده است.

### ✓ قابلیت‌های منحصربه‌فرد کتابخانه مهار

کتابخانه مهار فراتر از یک آرشیو ساده، با قابلیت‌های زیر، جستجو و استفاده از اسناد بالادستی را راحت کرده است:

- **ارتباط متقابل با قراردادها:** در بخش قراردادها، هنگام مطالعه هر ماده، کلیه قوانین، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های مرتبط با آن ماده به صورت خودکار نمایش داده می‌شوند. این یعنی شما نیازی به جستجوی جداگانه ندارید؛ مهار، ارتباطات را برای شما کشف کرده است.
- **دسته‌بندی موضوعی:** اسناد بر اساس موضوعات کلیدی گروه‌بندی شده‌اند تا یافتن سند موردنظر، سریع و آسان باشد.
- **جستجوی هوشمند متن کامل:** امکان جستجوی هر واژه یا عبارت در میان تمامی اسناد کتابخانه، به گونه‌ای که حتی اگر یک بخشنامه در میان هزاران سند پنهان باشد، در کسری از ثانیه پیدا می‌شود.

### ✓ این بخش به چه کسانی کمک می‌کند؟

**مدیران طرح و پروژه:** با دسترسی سریع به تمامی اسناد بالادستی، می‌توانند تصمیمات اجرایی خود را بر اساس آخرین الزامات قانونی اتخاذ کنند و از بروز تخلفات ناخواسته جلوگیری نمایند.

**مشاوران حقوقی و وکلای:** با دسترسی به بانک جامع بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌ها، می‌توانند مستندات دفاعی یا ادعایی خود را با دقت و سرعت بیشتری تهیه کنند.

**کارشناسان مالی و بودجه:** با درک دقیق از بخشنامه‌های مالی و محاسباتی، صورت‌وضعیت‌ها و تسویه‌حساب‌ها را مطابق با آخرین ضوابط تنظیم می‌کنند.

**پژوهشگران و دانشجویان:** با دسترسی به مجموعه‌ای کامل از اسناد بالادستی، بدون نیاز به مراجعه به صدها مرجع متفاوت، می‌توانند پژوهش‌های تطبیقی و تاریخی خود را انجام دهند.

### ✓ وضعیت فعلی و برنامه توسعه کتابخانه

در حال حاضر، کتابخانه مهار شامل بیش از ۵۰۰ قانون و ضابطه اجرایی در سه بخش قوانین، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها می‌باشد. این اسناد از مراجع معتبر و به‌روز گردآوری شده و با ساختار موضوعی منظم در اختیار مخاطبان قرار گرفته است. با این حال، تکمیل این کتابخانه یک فرایند پویا و مستمر است. مهار به‌صورت روزانه،

اسناد جدید منتشرشده در روزنامه‌های رسمی و سایت‌های دستگاه‌های اجرایی را رصد کرده و به محض انتشار، آن‌ها را پس از دسته‌بندی، به کتابخانه اضافه می‌کند.

اگر شما به سند خاصی دسترسی ندارید که فکر می‌کنید در کتابخانه باید موجود باشد، لطفاً آن را به ما اطلاع دهید. مهار، با گردآوری تمامی اسناد بالادستی در یکجا، شما را از سردرگمی در میان انبوهی از منابع رسمی نجات می‌دهد.

---

"در دنیای پیچیده قراردادهای، داشتن دسترسی سریع و مطمئن به قوانین و بخشنامه‌ها، نیمی از راه پیروزی در مدیریت پروژه است؛ مهار این دسترسی را برای شما تضمین می‌کند."

---

## ۶- محصولات

---

از دانش تا عمل؛ ابزارهای اجرایی قراردادهای را در اختیار داشته باشید

---

چهار بخش نخست دانشنامه مهار (قراردادهای، مقایسه واژگانی، الگوها و فرایندها، فرهنگ واژگان) به تحلیل و درک عمیق قراردادهای اختصاص داشتند. بخش پنجم (کتابخانه) نیز منابع بالادستی را در اختیار شما قرار می‌داد. اما یک سؤال اساسی همچنان باقی است: حال که قرارداد را درک کرده‌ام و قوانین آن را می‌دانم، برای اجرای آن به چه ابزارهایی نیاز دارم؟

آیا برای تنظیم یک مکاتبه رسمی با کارفرما، باید از صفر نامه‌نویسی کنم؟ آیا برای تهیه یک صورت‌جلسه یا فرم تسویه‌حساب، باید الگوی استandar دی داشته باشم؟ آیا می‌توانم به جای کپی کردن دستی متن قرارداد از روی پی‌دی‌اف، یک فایل ورد ویرایش‌پذیر در اختیار داشته باشم تا به راحتی در پروژه‌های خود از آن استفاده کنم؟

بخش ششم دانشنامه مهار (محصولات)، پاسخی جامع به این نیازهای عملیاتی است. این بخش، یک فروشگاه دانش‌محور نیست؛ بلکه یک کارخانه ابزارسازی حقوقی و مدیریتی است که دانش تحلیلی بخش‌های قبلی را به محصولات قابل اجرا و آماده‌به‌کار تبدیل می‌کند.

✓ این بخش چه محصولاتی را در اختیار شما قرار می‌دهد؟

محصولات ارائه شده در این بخش، بر اساس نیازهای واقعی فعالان حوزه قرارداد در چهار گروه کلان دسته‌بندی شده‌اند:

۱. ابزارهای اجرایی و عملیاتی (فرم‌ها و نمونه مکاتبات): این گروه، شامل مجموعه‌ای غنی از فرم‌های استاندارد، صورت‌جلسات رسمی و نمونه مکاتبات است که در طول چرخه حیات یک پروژه، از مرحله ابلاغ قرارداد تا تسویه حساب، به آن‌ها نیاز پیدا می‌کنید. هر محصول با راهنمای تکمیل همراه است تا مخاطب با خیال راحت و بدون نگرانی از اشتباهات نگارشی یا شکلی، از آن‌ها استفاده کند.

۲. اسناد ویرایش‌پذیر (فایل‌های Word قراردادهای و بخشنامه‌ها): یکی از دغدغه‌های همیشگی فعالان این حوزه، دسترسی به متن ویرایش‌پذیر قراردادهای همسان است. معمولاً قراردادهای به صورت پی‌دی‌اف منتشر می‌شوند و استخراج متن از آن‌ها برای تطبیق با پروژه‌های خاص، کاری طاقت‌فرسا و زمان‌بر است و احتمال خطا دارد. در این بخش متن کامل قراردادهای همسان و بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های مهم در قالب فایل‌های Word قابل دانلود هستند تا پژوهشگران و کارشناسان بتوانند برای تحلیل و استخراج داده‌ها و یا ویرایش، شخصی‌سازی از آن‌ها بهره ببرند.

۳. محصولات پژوهشی و دانشی (مجموعه ضوابط و کتاب‌های الکترونیکی): این گروه، حاصل پژوهش‌های کاربردی مهار است که در قالب محصولات دانشی فشرده، در اختیار مخاطبان قرار می‌گیرد. در مجموعه ضوابط موضوعی برای هر قرارداد خاص، کلیه ضوابط، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های مرتبط با آن، در قالب یک مجموعه موضوعی منسجم گردآوری و ارائه می‌شود. برای مثال، «مجموعه ضوابط اجرایی قراردادهای خدمات مشاوره» یا «مجموعه ضوابط قراردادهای طرح و ساخت». این محصولات، نیاز به جستجوی پراکنده در کتابخانه را برای موضوعات خاص، برطرف می‌سازد. همچنین کتاب‌های الکترونیکی تألیف یا گردآوری شده توسط مهار، در قالب کتاب‌های الکترونیکی منتشر می‌شود.

### ✓ مزیت‌های کلیدی بخش محصولات

- صرفه‌جویی در زمان: با استفاده از فرم‌ها و مکاتبات آماده، دیگر نیازی به طراحی از صفر ندارید. مهار، سال‌ها تجربه را در قالب این محصولات فشرده کرده است.
- کاهش خطا: استفاده از الگوهای استاندارد و همراه با راهنما، احتمال بروز خطاهای نگارشی، حقوقی و رویه‌ای را به حداقل می‌رساند.

- قابلیت شخصی سازی: فایل های Word قراردادهای و فرمها، کاملاً ویرایش پذیر هستند و شما می توانید آنها را با شرایط خاص پروژهها و سازمان خود تطبیق دهید.
- دسترسی متمرکز: به جای جستجو در چندین منبع مختلف برای یافتن یک فرم یا نمونه نامه، تمامی ابزارهای مورد نیاز را در یکجا در اختیار دارید.

### ✓ این بخش به چه کسانی کمک می کند؟

- مدیران پروژه و کارشناسان اجرایی: با دسترسی به نمونه مکاتبات و صورتجلسات، می توانند گزارشها و مستندات پروژه را با کیفیت و سرعت بالاتری تهیه کنند.
- کارشناسان حقوقی و قراردادها: با استفاده از فایل های ویرایش پذیر قراردادها، می توانند پیش نویس های قراردادی را سریع تر تنظیم کرده و زمان بیشتری را به تحلیل حقوقی اختصاص دهند.
- پیمانکاران و مشاوران: با بهره گیری از فرم های مالی و اداری استاندارد، صورت وضعیت ها و تسویه حساب ها را مطابق با آخرین ضوابط تنظیم کرده و از رد شدن آنها جلوگیری کنند.
- پژوهشگران و دانشجویان: با دانلود مجموعه ضوابط و کتاب های الکترونیکی، به منابع پژوهشی فشرده و ارزشمندی دسترسی پیدا می کنند که می تواند مسیر تحقیق آنها را هموارتر سازد.

### ✓ وضعیت فعلی و برنامه توسعه محصولات

در حال حاضر، بخش محصولات مهار با بیش از ۱۰۰ قلم محصول شامل فرمها، نمونه مکاتبات، فایل های Word قراردادهای و مجموعه ضوابط موضوعی راه اندازی شده است. با این حال، این بخش یکی از پویاترین بخش های دانشنامه است و به صورت مستمر در حال توسعه می باشد. اگر شما به محصول خاصی (یک فرم، نمونه مکاتبه یا مجموعه ضوابط موضوعی) نیاز دارید که در حال حاضر در سایت موجود نیست، لطفاً آن را به ما اطلاع دهید. مهار، با اولویت بندی نیازهای مخاطبان، همواره در حال غنی سازی این بخش است. مهار، دانش را به ابزار تبدیل می کند تا شما بتوانید با اطمینان بیشتری اجرا کنید

---

"درک قرارداد، نیمی از مسیر است؛ نیم دیگر، ابزارهای اجرایی آن است. مهار، هر دو نیمه را برای شما کامل می کند."

---

## همراه شما در تمام مراحل چرخه حیات قرارداد؛ از مناقصه تا تسویه حساب

شش بخش نخست دانشنامه مهار (قراردادها، مقایسه واژگانی، الگوها و فرایندها، فرهنگ واژگان، کتابخانه و محصولات) به دانش نظری، تحلیل و ابزارهای اجرایی قراردادها اختصاص داشتند. بخش هشتم (آموزش) نیز مسیر یادگیری را برای شما ترسیم کرد. اما یک نیاز اساسی دیگر نیز وجود دارد که شاید از همه مهم‌تر باشد: زمانی که در میانه یک پروژه پیچیده، با یک چالش قراردادی یا مدیریتی مواجه می‌شوید و نیاز به راهنمایی تخصصی و لحظه‌ای دارید؛ زمانی که نمی‌دانید بهترین واکنش به یک ابلاغیه چیست یا چگونه باید یک ادعا را مستندسازی کنید.

بخش هفتم دانشنامه مهار (مشاوره تخصصی)، پاسخی مستقیم به این نیاز حیاتی است. این بخش، پل ارتباطی بین دانش موجود در دانشنامه و کاربر است آن در دنیای واقعی پروژه‌ها است. مهار در کنار شما می‌باشد تا با ارائه مشاوره‌های دقیق، راهکارمحور و متناسب با شرایط خاص شما، ریسک‌ها را کاهش دهند و مسیر موفقیت را هموار سازد.

### ✓ فلسفه مشاوره مهار

مشاوره در دانشنامه مهار، صرفاً ارائه نظر قراردادی یا مدیریتی نیست؛ بلکه همنشینی راهبردی با شما در تمام مراحل چرخه حیات یک قرارداد است. آنچه خدمات مشاوره مهار را از سایر مراجع متمایز می‌سازد:

- تلفیق دانش و تجربه: مهار ترکیبی از دانش آکادمیک عمیق و سال‌ها تجربه عملی در پروژه‌های بزرگ کشور (نفت، گاز، پتروشیمی، نیروگاه، راه و...) را با خود به همراه دارند.
- رویکرد پروژه‌محور: هر مشاوره بر اساس شرایط خاص پروژه، قرارداد و سازمان شما طراحی می‌شود؛ نه ارائه راهکارهای کلی و غیرقابل اجرا.
- دسترسی به بانک دانش مهار: مهار با دارایی به وسعت دانشنامه مهار به کلیه داده‌ها، تحلیل‌ها، الگوها و مستندات موجود در دانشنامه دسترسی کامل دارند و از این منبع غنی برای ارائه بهترین راهکارها بهره می‌برند.
- حل مسئله، نه صرفاً پاسخ‌گویی: هدف ما شناسایی ریشه مشکلات و ارائه راهکارهای عملیاتی برای پیشگیری از بروز مجدد آنهاست.

## ✓ حوزه‌های تخصصی مشاوره

خدمات مشاوره مهار، کل چرخه حیات یک قرارداد را از مرحله مناقصه تا تسویه حساب پوشش می‌دهد و در قالب حوزه‌های تخصصی زیر ارائه می‌شود:

۱. مشاوره مناقصه و تدارکات: مرحله مناقصه، نقطه آغازین هر پروژه و یکی از حساس‌ترین مراحل از نظر حقوقی و مدیریتی است. اشتباه در این مرحله، می‌تواند هزینه‌های سنگینی را در طول پروژه به همراه داشته باشد. خدمات ما در این حوزه عبارت‌اند از:

- تهیه و تدقیق اسناد مناقصه: کمک به کارفرمایان در تهیه اسناد مناقصه استاندارد و منطبق با آخرین قوانین و آیین‌نامه‌ها.
- ارزیابی پیشنهادات: تحلیل و ارزیابی کیفی و مالی پیشنهادات مناقصه‌گران و ارائه گزارش تخصصی.
- مشاوره به مناقصه‌گران: راهنمایی پیمانکاران و مشاوران برای تهیه پیشنهادات رقابتی و مستند.
- بررسی اعتراضات: تحلیل اعتراضات مناقصه‌گران و ارائه راهکارهای حقوقی برای پاسخگویی یا پیگیری.
- ترک تشریفات: راهنمایی در خصوص شرایط و ضوابط ترک تشریفات مناقصه.

۲. مشاوره قراردادهای و مدیریت پیمان: پس از انعقاد قرارداد، مدیریت صحیح آن، کلید موفقیت پروژه است. خدمات مشاوره مهار در این حوزه، به شما کمک می‌کند تا از بروز بسیاری از اختلافات و دعاوی پیشگیری کنید:

- تدوین و بازنگری قراردادهای: کمک به تنظیم پیش‌نویس قراردادها، شرایط خصوصی و پیوست‌ها متناسب با پروژه‌های خاص.
- تفسیر مواد قرارداد: ارائه مشاوره در خصوص تفسیر صحیح مواد قرارداد و رفع ابهامات.
- مدیریت تغییرات: راهنمایی در خصوص نحوه مدیریت تغییرات، ابلاغ دستور تغییر، برآورد هزینه‌ها و تمدید مدت.
- صورت‌وضعیت‌نویسی و تسویه حساب: مشاوره در خصوص نحوه تهیه، بررسی و تأیید صورت‌وضعیت‌ها و تسویه حساب نهایی.
- تعلیق، فسخ و خاتمه: راهنمایی در خصوص شرایط، تشریفات و تبعات حقوقی تعلیق، فسخ یا خاتمه قرارداد.
- مدیریت ریسک‌های قراردادی: شناسایی، تحلیل و ارائه راهکارهای مدیریت ریسک‌های بالقوه در قراردادها.

۳. مشاوره مدیریت ادعا: مدیریت ادعا، یکی از تخصصی‌ترین و حساس‌ترین حوزه‌های مشاوره در پروژه‌های بزرگ است. ادعاها، اگر به درستی مدیریت نشوند، می‌توانند به دعاوی پرهزینه و زمان‌بر تبدیل شوند. خدمات مشاوره مهار در این حوزه عبارت‌اند از:

- **شناسایی و تحلیل ادعاها:** کمک به شناسایی به‌موقع موقعیت‌های بالقوه برای طرح ادعا (از سوی کارفرما یا پیمانکار).
- **مستندسازی ادعاها:** راهنمایی در خصوص نحوه مستندسازی دقیق و کامل ادعاها، جمع‌آوری شواهد و تهیه مدارک پشتیبان.
- **تهیه و تنظیم لایحه ادعا:** نگارش لایحه ادعا با ساختاری منسجم، مستدل و مبتنی بر مفاد قرارداد و مستندات.
- **تحلیل تأخیرات:** انجام آنالیز تخصصی تأخیرات پروژه با روش‌های روز و تعیین سهم هر یک از طرفین در تأخیرات.
- **ارزیابی و دفاع در برابر ادعاها:** تحلیل ادعاهای وارده از سوی طرف مقابل و ارائه راهکارهای دفاعی مؤثر.
- **مذاکره و حل‌وفصل:** همراهی و راهنمایی در جلسات مذاکره برای حل‌وفصل ادعاها پیش از ارجاع به داوری یا دادگاه.

۴. مشاوره حل اختلاف و داوری: هنگامی که اختلافات به مرحله داوری یا دادگاه می‌رسد، حضور یک مشاور متخصص می‌تواند تعیین‌کننده باشد:

- **ارائه نظر کارشناسی:** ارائه نظرات کارشناسی در خصوص موضوعات فنی، حقوقی و مدیریتی قرارداد.
- **تهیه لوایح دفاعی:** کمک به تهیه لوایح دفاعیه، دادخواست‌ها و مستندات مورد نیاز در مراجع داوری و قضایی.
- **مشاوره در انتخاب داور:** راهنمایی در خصوص انتخاب داور یا هیأت داوری مناسب.
- **ارزیابی خسارات:** محاسبه و تحلیل خسارات وارده به هر یک از طرفین.

۵. مشاوره سازمانی و راهبردی: فراتر از پروژه‌های منفرد، مهار به سازمان‌ها در **بهبود نظام‌های مدیریت قرارداد** خود کمک می‌کند:

- **تدوین دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های داخلی:** کمک به سازمان‌ها در تدوین دستورالعمل‌های منقصة، قرارداد و مدیریت پروژه.
- **طراحی سیستم‌های مدیریت قرارداد:** مشاوره در خصوص طراحی و پیاده‌سازی سیستم‌های نرم‌افزاری مدیریت قرارداد.

- توانمندسازی کارکنان: ارائه دوره‌های آموزشی تخصصی برای کارکنان سازمان (هماهنگ با بخش آموزش).
- بازنگری رویه‌ها: تحلیل و بازنگری رویه‌های موجود و ارائه راهکارهای بهبود.

### ✓ روش‌های ارائه مشاوره

- مهار با درک نیازهای متنوع مخاطبان، خدمات مشاوره خود را در چهار قالب ارائه می‌دهد:
۱. مشاوره آنلاین (غیرحضوری): برای پاسخگویی سریع به سؤالات و چالش‌های روزمره، امکان مشاوره آنلاین از طریق سایت مهار فراهم شده است. شما می‌توانید سؤال خود را مطرح کرده و در سریع‌ترین زمان ممکن پاسخ تخصصی دریافت کنید.
  ۲. مشاوره تلفنی: برای مسائلی که نیاز به توضیح بیشتری دارند، امکان مشاوره تلفنی با کارشناسان خبره مهار وجود دارد.
  ۳. مشاوره حضوری: برای پروژه‌های پیچیده و حساس، تیم مشاوران مهار آماده حضور در محل پروژه یا سازمان شما هستند تا با بررسی میدانی، بهترین راهکارها را ارائه دهند.
  ۴. مشاوره تخصصی پروژه‌ای: برای پروژه‌های بزرگ و کلان، امکان انعقاد قرارداد مشاوره تخصصی با تیم مهار وجود دارد. در این قالب، تیم مشاوران مهار در تمام مراحل پروژه، از مناقصه تا تسویه حساب، در کنار شما خواهند بود.

### ✓ این بخش به چه کسانی کمک می‌کند؟

- کارفرمایان و دستگاه‌های اجرایی: با بهره‌گیری از مشاوره مهار، از انطباق کامل فرایندهای مناقصه و قرارداد با قوانین و مقررات اطمینان حاصل کرده و ریسک‌های حقوقی را کاهش دهید.
- پیمانکاران و مشاوران: با دریافت مشاوره تخصصی، از حقوق قراردادی خود دفاع کرده، ادعاهای خود را به درستی مستندسازی کنید و از بروز خسارت‌های جبران‌ناپذیر جلوگیری نمایید.
- مدیران پروژه: با تکیه بر دانش و تجربه مهار، تصمیمات مدیریتی خود را با اطمینان بیشتری اتخاذ کنید.
- وکلا و حقوقدانان: با بهره‌گیری از نظرات کارشناسی و تحلیل‌های تخصصی مهار، کیفیت خدمات حقوقی خود را ارتقا دهید.

### ✓ مشاوران مهار؛ تیمی از خبرگان باتجربه

تیم مشاوران دانشنامه مهار، متشکل از حقوقدانان، مهندسان و مدیران پروژه‌های بزرگ کشور است که هر یک دارای سال‌ها تجربه عملی در حوزه‌های نفت، گاز، پتروشیمی، راه و شهرسازی، نیروگاهی و صنعتی می‌باشند.

مشاوران ما با تسلط کامل بر قراردادهای همسان (سازمان برنامه‌وبودجه، وزارت نفت، وزارت راه و...) و آشنایی عمیق با قوانین و آیین‌نامه‌های بالادستی، آماده ارائه راهکارهای عملی و مؤثر به شما هستند.

### ✓ وضعیت فعلی و برنامه توسعه مشاوره

بخش مشاوره مهار با بیش از ۱۵ سال تجربه تیم مؤسس در حوزه مدیریت قرارداد و دعاوی، آماده ارائه خدمات به شماست. تیم مشاوران مهار تاکنون با بیش از ۲۰۰ سازمان و شرکت همکاری داشته و در پروژه‌های متعددی نقش مشاوره‌ای ایفا کرده است.

اگر شما یا سازمانتان با چالش خاصی در حوزه مناقصه، قرارداد یا مدیریت ادعا مواجه هستید، درخواست مشاوره خود را ثبت نمایید. تیم مهار در اسرع وقت با شما تماس گرفته و نسبت به بررسی و ارائه راهکار اقدام خواهد کرد. مهار، با ارائه مشاوره‌های تخصصی، ریسک‌های قراردادی شما را به فرصت‌های مدیریتی تبدیل می‌کند.

---

"در دنیای پیچیده قراردادها، دانستن، کافی نیست؛ باید درست عمل کرد. مهار، راهنمای عملی شما در مسیر درست."

---

## ۸- آموزش

---

### از مناقصه تا تسویه حساب؛ مسیر تحول حرفه‌ای شما در مدیریت قرارداد و ادعا

---

پنج بخش نخست دانشنامه مهار (قراردادها، مقایسه واژگانی، الگوها و فرایندها، فرهنگ واژگان و کتابخانه) به دانش نظری و تحلیل قراردادها اختصاص داشتند. بخش ششم (محصولات) نیز ابزارهای اجرایی را در اختیار شما قرار می‌داد. بخش هفتم (مشاوره)، پل ارتباطی بین دانش موجود در دانشنامه و کاربری آن در دنیای واقعی پروژه‌ها است. اما یک پرسش بنیادین همچنان باقی است: با داشتن تمام این دانش و ابزار، چگونه می‌توانم آنها را در عمل به کار بگیرم و به یک متخصص کارآمد در حوزه مدیریت قرارداد تبدیل شوم؟

بخش هفتم دانشنامه مهار (آموزش تخصصی)، پاسخی جامع به این نیاز است. این بخش، یک مسیر یادگیری ساختاریافته از صفر تا صد حوزه مناقصه، قرارداد و مدیریت ادعا را طراحی کرده است تا مخاطبان در هر

سطحی که هستند، بتوانند دانش خود را به روز کرده، مهارت‌های عملی خود را ارتقا دهند و در مسیر موفقیت حرفه‌ای گام بردارند.

### ✓ فلسفه آموزشی مهار

آموزش در دانشنامه مهار، صرفاً انتقال اطلاعات نیست؛ بلکه ترکیبی از دانش نظری، تجربیات عملی و تحلیل‌های موردی است. دوره‌های ما بر اساس نیازهای واقعی بازار کار و با بهره‌گیری از سال‌ها تجربه تدریس و مشاوره در پروژه‌های بزرگ کشور طراحی شده‌اند. آنچه دوره‌های مهار را متمایز می‌سازد:

- پروژه‌محوری: آموزش همراه با پروژه‌های واقعی و کاربردی.
- کاربردی‌بودن: تمرکز بر مهارت‌های قابل اجرا در محیط کار، نه صرفاً مباحث تئوریک.
- به‌روزبودن: سرفصل‌ها بر اساس آخرین قوانین، آیین‌نامه‌ها و ویرایش‌های قراردادهای همسان به‌روزرسانی می‌شوند.
- ارائه مستندات: دسترسی به کلیه مستندات، فرم‌ها و نمونه مکاتبات مورد نیاز دوره.

### ✓ سرفصل‌های کلیدی دوره‌های آموزشی

دوره‌های آموزشی مهار، چرخه کامل حیات یک قرارداد را از مرحله مناقصه تا تسویه حساب پوشش می‌دهند و در قالب عناوین زیر طراحی شده‌اند:

| ردیف | گروه‌بندی دوره‌ها | عنوان دوره                                                          |
|------|-------------------|---------------------------------------------------------------------|
|      | دوره‌های پایه     | دوره مبانی حقوقی برای مهندسان و مدیران                              |
| ۲    |                   | دوره نظام فنی و اجرایی‌های حاکم بر پروژه‌های کشور                   |
| ۳    |                   | دوره سیستم انجام پروژه (Project Delivery Systems)                   |
| ۴    |                   | دوره آشنایی و به‌کارگیری انواع قراردادهای همسان/تیپ/استاندارد/نمونه |
| ۵    |                   | دوره حرفه‌ای تنظیم قرارداد                                          |
| ۶    |                   | دوره مذاکرات قراردادی                                               |
| ۷    |                   | دوره اصول حاکم بر قراردادهای دولتی و عمرانی                         |
| ۸    |                   | دوره متره و برآورد                                                  |

|                                                                                       |                                      |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|----|
| دوره مناقصه                                                                           | دوره‌های مرتبط با مناقصه و ارجاع کار | ۹  |
| دوره تضامین در پروژه‌ها                                                               |                                      | ۱۰ |
| دوره انواع ارزیابی‌ها در مناقصه‌ها                                                    |                                      | ۱۱ |
| دوره اصول شرکت در مناقصه                                                              |                                      | ۱۲ |
| دوره پیشنهاد قیمت در مناقصه                                                           |                                      | ۱۳ |
| دوره مدیریت قرارداد                                                                   | دوره‌های قراردادی                    | ۱۴ |
| دوره مدیریت قرارداد مشاوره (مطالعه، طراحی، نظارت) با محوریت نشریه ۳۴۱۸                |                                      | ۱۵ |
| دوره مدیریت قراردادهای مدیریت طرح) عامل چهارم (MC/ با محوریت نشریه ۲۴۱۲۱              |                                      | ۱۶ |
| دوره مدیریت قرارداد خرید                                                              |                                      | ۱۷ |
| دوره مدیریت قراردادهای اجرا با محوریت نشریه ۴۳۱۱                                      |                                      | ۱۸ |
| دوره مدیریت قراردادهای طرح و ساخت صنعتی (EPC) با محوریت نشریه ۵۴۹۰                    |                                      | ۱۹ |
| دوره مدیریت قراردادهای طرح و ساخت غیر صنعتی (DB) با محوریت نشریه طرح و ساخت غیر صنعتی |                                      | ۲۰ |
| دوره مدیریت قراردادهای BOT با محوریت نشریه ۴۶۹                                        |                                      | ۲۱ |
| دوره مستندسازی و گزارش دهی                                                            | دوره‌های مدیریت ادعا                 | ۲۲ |
| دوره حل اختلاف رو روش‌های آن در پروژه‌ها                                              |                                      |    |
| دوره داوری (arbitration) و نکات آن                                                    |                                      | ۲۳ |
| دوره تاخیرات و مدیریت زمان                                                            |                                      | ۲۴ |

|                                                       |    |
|-------------------------------------------------------|----|
| دوره مدیریت ادعا (Claim Management)                   | ۲۵ |
| دوره پیاده‌سازی مدیریت ادعا در سازمان                 | ۲۶ |
| دوره تهیه لایحه ضرر و زیان                            | ۲۷ |
| دوره کارشناس رسمی و نکات ارجاع اختلاف به کارشناس رسمی | ۲۸ |

### ✓ روش‌های برگزاری دوره‌ها

دانشنامه مهار با درک نیازهای متنوع مخاطبان، دوره‌های خود را در دو قالب برگزار می‌کند:

۱. آموزش فردی (عمومی): دوره‌های عمومی که به صورت **حضور و آنلاین** برگزار می‌شوند و برای تمامی علاقه‌مندان به حوزه مناقصه، قرارداد و مدیریت ادعا قابل ثبت‌نام است. این دوره‌ها با گواهینامه معتبر به شرکت‌کنندگان اعطا می‌شود.
۲. آموزش سازمانی (شرکت‌ها و دستگاه‌های اجرایی): یکی از مهم‌ترین ظرفیت‌های آموزشی مهار، دوره‌های اختصاصی برای سازمان‌ها است. تیم آموزشی مهار با حضور در سازمان‌ها، شرکت‌های پیمانکاری و مشاوره و دستگاه‌های اجرایی، دوره‌های سفارشی‌سازی شده را بر اساس نیازهای خاص آن مجموعه طراحی و اجرا می‌کند.

### ✓ مزایای دوره‌های سازمانی مهار:

- طراحی بر اساس نیاز: سرفصل‌ها بر اساس پروژه‌ها، قراردادهای و چالش‌های خاص سازمان تدوین می‌شوند.
- آموزش تیم‌ها: امکان آموزش گروهی کارکنان با هزینه مقرون به صرفه.
- مطابقت با اسناد داخلی: آموزش بر اساس قراردادهای و آیین‌نامه‌های داخلی سازمان.
- ارائه در محل سازمان: برگزاری دوره‌ها در محل سازمان، بدون نیاز به جابه‌جایی کارکنان.

### ✓ این بخش به چه کسانی کمک می‌کند؟

- مدیران طرح و پروژه: با فراگیری مهارت‌های مدیریت قرارداد و ادعا، می‌توانند پروژه‌ها را با ریسک کمتر و بازدهی بالاتر مدیریت کنند.
- کارشناسان قراردادهای و مناقصات: با به‌روزرسانی دانش خود، در مسیر ارتقای شغلی و تخصصی گام بردارند.

- **پیمانکاران و مشاوران:** با آشنایی با حقوق و تکالیف خود در قراردادهای خود دفاع کرده و از بروز دعاوی پرهزینه جلوگیری کنند.
- **وکلا و حقوقدانان:** با درک عمیق تر از قراردادهای همسان و فرایندهای اجرایی، کیفیت خدمات حقوقی خود را ارتقا دهند.
- **دانشجویان و فارغ التحصیلان:** با گذراندن دوره های تخصصی، رزومه خود را پربارتر کرده و شانس موفقیت در بازار کار را افزایش دهند.

#### ✓ مدرس دوره ها

دوره های آموزشی دانشنامه مهارت توسط تیم مجرب اساتید و خبرگان این حوزه تدریس می شود که هر یک دارای سال ها تجربه عملی در پروژه های بزرگ کشور و سوابق درخشان دانشگاهی و پژوهشی هستند. مدرسان مهارت، ترکیبی از دانش آکادمیک و تجربه اجرایی را به مخاطبان منتقل می کنند تا آموزش، کاملاً کاربردی و متناسب با نیازهای واقعی بازار کار باشد.

#### ✓ وضعیت فعلی و برنامه توسعه آموزش

بخش آموزش مهارت با بیش از ۲۰ دوره تخصصی در حوزه های مختلف مناقصه، قرارداد و مدیریت ادعا راه اندازی شده است تاکنون به بیش از ۵۰۰ سازمان و شرکت ارائه خدمات داشته است.

برنامه های آتی این بخش عبارتند از:

- **توسعه دوره های غیر حضوری:** به زودی دوره های غیر حضوری تخصصی با حضور اساتید برتر برگزار خواهد شد.
- **طراحی دوره های جدید:** بر اساس نیازهای جدید بازار و آخرین تغییرات قوانین و قراردادهای همسان.
- **ارائه دوره های بین المللی:** با رویکرد قراردادهای بین المللی و FIDIC.

اگر سازمان یا مجموعه شما نیاز به دوره آموزشی اختصاصی دارد، لطفاً نیازهای خود را به ما اطلاع دهید تا

تیم آموزشی مهارت، برنامه ای متناسب با آن طراحی و اجرا کند. مهارت، دانش را به توانایی تبدیل می کند.

---

**"دانش قراردادهای، قدرت مدیریت پروژه هاست؛ مهارت این قدرت را به شما می آموزد."**

---